U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce Č. s. a. s., proti žalovanému Ministerstvu financí, se sídlem Praha 1, Letenská 15 v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2002 č. j. 544/3010/2002,

t a k t o :

Žaloba se odmítá.

Žalobci se vrací částka 1000 Kč za zaplacený soudní poplatek, která bude vrácena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2002 č. j. 544/3010/2002, jímž byla podle § 55b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuta jeho žádost o povolení přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 29. 5. 2001 opraveného rozhodnutími ze dne 8. 1. 2001 č. j. FŘ-2495/12/a/01 a ze dne 7. 2. 2002 č. j. FŘ-2495/aa/01, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti platebnímu výměru Finančního úřadu pro Prahu 1 ze dne 13. 9. 2000 o dodatečném vyměření daně z příjmu právnických osob za rok 1998 ve výši 6 927 200 Kč. V žalobě žalobce dovozuje, že rozhodnutí byla vydána v rozporu se zákonem, a proto mělo být jejich přezkoumání žalovaným povoleno.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2002 byla věc postoupena Vrchnímu soudu v Praze, kde však o ní nebylo rozhodnuto do 31. 12. 2002. Dnem 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, a věc přešla podle § 132 tohoto zákona z Vrchního soudu v Praze na Nejvyšší správní soud, který podle § 132 téhož zákona řízení dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s.

Rozhodnutí žalovaného, jehož zrušení se žaloba domáhá je však vyloučeno z přezkoumání soudem.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. může ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“) se domáhat žalobou zrušení takového rozhodnutí, popř. vyslovení jeho nicotnosti. S ohledem na použitou legislativní zkratku lze dovodit, že za rozhodnutí ve smyslu citovaného ustanovení lze považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti. Ustanovení § 70

písm. a) s. ř. s. stanoví, že ze soudního přezkoumávání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, jež nejsou rozhodnutími; na tom nic nemění skutečnost, že z formálního hlediska rozhodnutími nepochybně jsou, pouze však nejsou takovými rozhodnutími, která zakládají žalobní legitimaci podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Právě takovým úkonem je rozhodnutí žalovaného, jehož přezkumu se žalobce domáhá. Žalobce napadeným rozhodnutím nemohl být zkrácen na svých právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo.

Procesním právním předpisem, který upravuje řízení ve věcech daní a poplatků, je daňový řád. Ten upravuje možnost podat proti rozhodnutí správce daně řádné opravné prostředky a tzv. mimořádné opravné prostředky, mezi nimiž je zařazeno i „přezkoumávání daňových rozhodnutí“ podle § 55b. V řízení o přezkoumávání daňových rozhodnutí (§ 55b daňového řádu) může být vadné pravomocné rozhodnutí zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno, a to na základě žádosti daňového subjektu nebo z vlastního podnětu kteréhokoli správce daně. Rozhodnutí o tom, zda přezkoumání bude povoleno nebo nařízeno, vydává vždy instančně vyšší správce daně. Proti takovému rozhodnutí není přípustný opravný prostředek. Je-li přezkoumání povoleno nebo nařízeno, má to odkladný účinek vůči rozhodnutí přezkoumávanému. Po povolení nebo nařízení provádí nové řízení správce daně, který rozhodl v posledním stupni; je vázán právním názorem toho, kdo přezkoumání povolil nebo nařídil; proti novému rozhodnutí ve věci se lze odvolat.

Z uvedeného je zřejmé, že rozhodnutí se tu rozpadá do dvou fází : v prvé se rozhoduje (na vyšším stupni soustavy finančních orgánů) o tom, zda přezkoumávání vůbec bude povoleno či nařízeno; ve druhé fázi, a to jen tam, kde přezkoumání vůbec je povoleno nebo nařízeno a řízení tedy znovu „otevřeno“, o tom, zda původní, přezkoumávané rozhodnutí bude změněno nebo zrušeno (a to u orgánu, který původně rozhodl v posledním stupni).

Je zřejmé, že shledá-li orgán, který má rozhodnout o povolení nebo nařízení přezkumu, že pro přezkoumání nejsou důvody, žádost zamítne (popř. přezkoumání nepovolí). Věcně jde o totéž jako v řízení o podnětu k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení podle § 65 správního řádu; zatímco v řízení podle správního řádu je nedůvodná žádost odložena pouhým intimátem, sdělením úřadu straně, v daňovém řízení je vydáno procesní, formální rozhodnutí o nepovolení přezkoumání.

Formalizovaný způsob odložení nedůvodného podnětu však nic nemění na charakteru řízení podle § 55b daňového řádu, který vyplývá ze zákona: jde tu o mimořádný procesní prostředek dozorčího práva, nikoli o skutečný opravný prostředek, jehož pojmovým znakem je založení právního nároku žadatele na meritorní projednání.

Proto jen v případě, že vůbec bylo řízení nově otevřeno (k čemuž v rozhodované věci nedošlo) přichází v úvahu další rozhodnutí, jímž se buď „rozhodnutí potvrzuje“ tam, kde se v přezkumném řízení nezákonnost neshledala, nebo se zruší, nahradí jiným či změní tam, kde byly právní vady nebo nedostatky skutkových zjištění.

Rozhodnutí nijak nezasáhlo do subjektivních hmotněprávních oprávnění a povinností žalobce. Tímto rozhodnutím jen žalovaný vyjádřil, že věcí se dále zabývat nebude, a že původní pravomocné rozhodnutí finančního úřadu ve spojení s rozhodnutími finančního ředitelství se nijak nemění.

Soud poznamenává, že i podle předchozí právní úpravy by žalobou napadené rozhodnutí nebylo soudem přezkoumatelné. Podle § 244 odst. 2 o. s. ř. ve znění účinném

do 31. 12. 2002, přezkoumávaly soudy ve správním soudnictví zákonnost rozhodnutí orgánů státní správy a dalších orgánů, jen pokud zakládala, měnila nebo rušila oprávnění a povinnosti fyzických nebo právnických osob. Vzhledem k tomu, že žalobou napadeným rozhodnutím se nezasahovalo do žádného subjektivního práva, nebylo jeho přezkoumání soudem možné.

Je konečně třeba připomenout, že žalobce nebyl nijak zkrácen na svém právu domoci se přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu soudem ve správním soudnictví (§ 247 odst. 1, § 250b odst. 1 o. s. ř. ve znění tehdy účinném). Jestliže tak neučinil, je mu sice dáno na vůli, aby využil možnosti podnětu k uplatnění dozorčího prostředku Ministerstva financí a pokusil se jemu nepříznivé rozhodnutí finančního ředitelství zvrátit touto cestou, nicméně - jak uvedeno, není-li s takovým podnětem úspěšný a přezkoumání není povoleno, chybí mu legitimace k žalobě ve správním soudnictví, protože výrokem o tom, že přezkoumání povoleno nebude, se nezasahuje do žádného jeho subjektivního práva.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže žaloba byla odmítnuta.

Žalobce zaplatil soudní poplatek ve výši 1000 Kč a soud rozhodl o jeho vrácení analogicky podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, když odmítnutí projednání věci v daném případě odpovídá zastavení řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. 6. 2003

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu